

Primaria

Lingua 5

Programación

Unidade 7

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O aprendiz de druída

Descrición da unidade

Esta unidade está enmarcada pola mitoloxía celta. Comeza cun texto protagonizado por un aprendiz de druída e remata cunha dobre páxina dedicada, precisamente, aos druídas. Esta figura e as súas beberaxes medicinais serven para presentar o campo semántico que se aborda nesta ocasión: a saúde. A mitoloxía adoita despertar o interese do alumnado. Dará pé a falar dalgunha película que teñan visto, dalgún libro que lesen, dalgunha lenda que coñezan...; ademais, ofrece un amplo abano de personaxes nos que basear un conto (o xénero que se traballa no apartado de Literatura). A lectura representa, xa que logo, un punto de partida moi completo e contén, coma sempre, exemplos para traballar outros contidos da unidade, como os determinantes demostrativos e posesivos, o uso das maiúsculas ou a comunicación verbal e non verbal.

Un dos principais obxectivos é que os alumnos vexan as súas novas aprendizaxes de maneira atractiva e motivadora, que gocen aprendendo.

A través das diferentes actividades propostas na unidade, preténdese que os alumnos e as alumnas adquiren e reforcen os coñecementos seguintes:

- Comprensión do sentido xeral dun texto, oral ou escrito.
- Léxico referido á saúde.
- Lexemas e morfemas.
- Identificación dos determinantes demostrativos e posesivos.
- Uso das maiúsculas.
- Comunicación verbal e non verbal. Elementos da comunicación.
- Estrutura do conto: a introdución.
- Aspectos propios da nosa cultura.

Temporalización:

Xaneiro   Febreiro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Utilizar correctamente o léxico referido á saúde.
2. Identificar a estrutura morfolóxica das palabras.
3. Identificar e utilizar con corrección os determinantes demostrativos e posesivos.
4. Utilizar as maiúsculas correctamente.
5. Recoñecer a introdución como parte da estrutura dun conto.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Audición do texto da lectura cunha actitude favorable. • Lectura e comprensión dun texto narrativo. • Adquisición de novo vocabulario referido á saúde e identificación de lexemas e morfemas. • Identificación dos determinantes demostrativos e posesivos. • Uso das maiúsculas. • A comunicación. • Estrutura do conto: a introdución. • Coñecemento dalgúns aspectos propios da nosa cultura: os druídas. 	1. escoitar textos orais en silencio, mostrando interese e respecto.	1.1. escoita textos orais atentamente.
	2. Ler un texto narrativo con fluidez e comprensión.	2.1. Le un texto narrativo con fluidez e corrección. 2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión. 2.3. Entende e interpreta a ironía e o dobre sentido nunha situación comunicativa.
	3. Aumentar o vocabulario referido á saúde e identificar lexemas e morfemas.	3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido á saúde e palabras novas. 3.2. Identifica os lexemas e os morfemas nas palabras e entende o significado que estes elementos achegan.
	4. Coñecer as formas dos demostrativos e dos posesivos e utilízalas correctamente.	4.1. Identifica e clasifica os determinantes demostrativos e posesivos.
	5. Coñecer e aplicar correctamente as normas de uso das maiúsculas.	5.1. Utiliza correctamente as maiúsculas.
	6. Recoñecer os elementos da comunicación e diferenciar entre comunicación verbal e non verbal.	6.1. Identifica o emisor, o receptor e a mensaxe nun acto de comunicación. 6.2. Diferencia a comunicación verbal da non verbal.
	7. Coñecer a estrutura dos contos.	7.1. Recoñece a estrutura dun conto. 7.2. Escribe a introdución dun conto seguindo unhas pautas dadas.
	8. Aprender algúns aspectos propios da nosa cultura.	8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita textos orais atentamente.	<ul style="list-style-type: none"> • CD-Audio do LA.
2.1. Le un texto narrativo con fluidez e corrección.	<ul style="list-style-type: none"> • Suxestións metodolóxicas da PD.
2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Ficha de comprensión lectora dos RF. • Actividades propostas na PD. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
2.3. Entende e interpreta a ironía e o dobre sentido nunha situación comunicativa.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.
3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido á saúde e palabras novas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 1 de reforzo dos RF. • Actividades propostas na PD.
3.2. Identifica os lexemas e os morfemas nas palabras e entende o significado que estes elementos achegan.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD. • Actividade 2 de reforzo e actividades 1 e 2 de ampliación dos RF.
4.1. Identifica e clasifica os determinantes demostrativos e posesivos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 3 de reforzo dos RF. • Actividades propostas na PD.
5.1. Utiliza correctamente as maiúsculas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 4 de reforzo e actividade 3 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD. • CD-Audio do LA (ditado).
6.1. Identifica o emisor, o receptor e a mensaxe nun acto de comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
6.2. Diferencia a comunicación verbal da non verbal.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.

7.1. Recoñece a estrutura dun conto.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
7.2. Escribe a introdución dun conto seguindo unhas pautas dadas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Ler, comprender e comentar textos.	Entende os textos propostos para a realización das actividades.
	Gozar coa lectura.	Desenvolve o interese cara á lectura como fonte de aprendizaxe e entretemento.
	Captar o sentido dos textos orais.	Garda silencio e desenvolve a atención necesaria para entender o sentido dun texto.
	Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Entende a importancia de respectar as normas gramaticais e ortográficas para unha mellor expresión.
	Expresarse oralmente e por escrito de maneira ordenada e clara.	Exprésase con corrección.
	Manexar elementos de comunicación non verbal nas diversas situacións comunicativas.	Entende o proceso da comunicación e relaciónase tanto a través da comunicación verbal como da non verbal.
	Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.	Elabora creacións propias aplicando técnicas literarias.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á prevención de enfermidades.	Recoñece a importancia de coidar a saúde.
	Realizar argumentacións con esquemas lóxico-matemáticos.	Aplica o razoamento dedutivo.
	Aplicar os coñecementos matemáticos en situacións reais.	Ordena información seguindo unha orde secuencial.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar canles de comunicación audiovisual para facilitar o traballo.	Utiliza as TIC como apoio para a aprendizaxe.

	Empregar distintas fontes para a busca de información.	Manexa o dicionario e consulta información na Rede.
<i>Aprender a aprender.</i>	Empregar distintas fontes para a busca de información.	Manexa o dicionario e consulta información na Rede.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión dos contidos.	Mellora a capacidade de memorización mediante o recitado de textos poéticos. Utiliza técnicas de traballo que facilitan a aprendizaxe.
	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes.	Realiza actividades seguindo unhas pautas.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolve as distintas intelixencias múltiples.	Aprende a ser responsable de si mesmo. Ordena secuencias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia.	Utiliza o diálogo como vehículo de comunicación e entendemento.
	Recoñecer riqueza na diversidade.	Entende a diversidade como un valor que nos enriquece como persoas.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Valora a tolerancia e a diferenza, e rexeita calquera actitude discriminatoria ou ofensiva.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra unha actitude responsable na realización das tarefas e interese por mellorar.
	Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas.	Desenvolve a desinhibición necesaria para expoñer un traballo e expresarse mediante a linguaxe non verbal.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coida os detalles e a presentación nas actividades desenvolvidas.
	Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural.	Mostra interese e respecto pola historia e a tradición.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Comentario da lectura

- Escoitamos o texto da lectura no CD-Audio ou lémosllelo en voz alta aos alumnos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de comprensión lectora dos RF.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 2: Vocabulario

- Aprendemos o léxico referido á saúde no LA e co apoio do dicionario.
- Traballamos a estrutura morfolóxica das palabras.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 3: Gramática

- Aprendemos no LA a identificar os determinantes demostrativos e posesivos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD, e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 4: Ortografía

- Aprendemos no LA o uso da maiúscula.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Escoitamos o ditado no CD-Audio.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 5: Expresión

- Aprendemos no LA os elementos da comunicación e a diferenza entre comunicación verbal e non verbal.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 6: Literatura

- Aprendemos a estrutura dos contos no LA.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 7: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA e do LD.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.

Tarefa 8: A nosa cultura

- Aprendemos aspectos da nosa cultura no LA.

- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- Deberán reforzarse as habilidades de comprensión lectora e de expresión, tanto oral como escrita, mediante os textos que se ofrecen na unidade, a información obtida na Rede, a recitación... Asemade, o docente achegará o material complementario que lle pareza oportuno para traballar a competencia lingüística neste sentido.
- Así mesmo, convén traballar outras formas de comunicación e chamar a atención sobre o feito de que recibimos e transmitimos información constantemente: a través dun sorriso, dun sinal, da cor dun semáforo, dunha conversa, da febre, etc.
- Cómpre, ademais, fixar hábitos de traballo e habituar ao alumnado ao manexo correcto do dicionario.
- É importante reforzar, con abundante práctica, os contidos que ofrezan maior dificultade para os alumnos.
- Tamén, suxerimos espertar o interese do alumnado pola historia e a tradición, por medio da lectura de lendas, do visionado dalgún documental ou película, da busca de información, etc.
- Recomendamos fomentar o uso das tecnoloxías da información e a comunicación como apoio na aprendizaxe e como instrumento de traballo.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Lingua:

- O CD-Audio que acompaña o libro do alumno.
- Dicionario de lingua (*Dicionario Xerais de Primaria*).
- Caderno complementario ao libro do alumno.
- Cadernos de ortografía e murais ortográficos.
- Murais de conxugacións verbais.
- Recursos fotocopiáveis da Proposta didáctica.
- Bibliografía:
  - Agustín Fernández Paz: *Contos por palabras*, Edicións Xerais, col. Merlín.
  - ----- : *No corazón do bosque*, Edicións Xerais, col. Sopa de libros.
  - Gloria Sánchez: *Doutor Rus*, Ed. Edebé-Rodeira, col. Tucán (serie verde).
  - María Solar: *Boa Sorte*, Baía Edicións, col. Meiga Moira.
  - Roald Dahl: *A marabillosa medicina de George*, Edicións Xerais.
  - VV.AA.: *Contos celtas*, Ed. Tristram.
  - VV.AA.: *Pequena mitoloxía de Galicia*, Edicións Xerais.

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.

- CD que acompaña á Proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Información de interese:
  - O reino dos contos: <http://www.oreinodoscontos.com>
  - Os contos de Xandre: <http://contosdexandre.net>
  - Contos audiovisuais (*Os sete cabritos, A pota que trota e Fiz, o coleccionista de medos*) e propostas didácticas para traballalos:
http://www.xunta.es/linguagalega/audiovisuais_para_os_mais_pequenos
  - «Unha lareira de contos» na mediateca da Universidade de Vigo:
<http://tv.uvigo.es/gl/video/mm/13886.html>
  - «Xente con vida», programa promovido pola Consellería de Sanidade:
<http://xenteconvida.sergas.es/Paginas/Portada>
  - Revista *Saudiña*:
https://www.sergas.es/MostrarContidos_N2_T01.aspx?IdPaxina=61568
  - Lendas e remedios tradicionais para facer fronte ás enfermidades, en *Galicia encantada*:
<http://www.galiciaencantada.com/dentro.asp?c=13&n=medicina>

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade.
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Avaliación do traballo competencial.

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades advirto no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevezo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?